

Utlåtande

avgivet av synemännen vid laga syneförrättning för torrläggning av mark, tillhörande Brevik och Verslund i Vena socken av Lueda härad och Halmstad län.

Torrläggningsområdet är beläget omkring 1/2 km sydost om Vena kyrka och järnvägsstation på linjen Västervik - Hultsfred. Det består av till större delen redan odlad jord; jordmånen utgöres av delvis temligen stenbunden dyjörd eller dyngylla på grusbotten. Tillsammans omfattar området en areal av 15.275 hektar varav 12.090 hektar åker, 1.370 hektar ång och 1.815 hektar betesmark. Avloppet från den ungefär i mitten av området belägna s. k. Tranegöl är fullkomligt otillräckligt för vattnets avledande, varjämte de avloppsgravar som avleda vattnet till gölen från den norr och öster därom belägna markerna likaså hava för närvarande otillräckliga dimensioner. Markerna äro därför i hög grad försumpade och deras produktionsförmåga nedsatt.

För erhållande av bättre torrläggning hava vederbörande jordägare vid den nu pågående syneförrättningen yrkat på uppgrävning av avloppet från Tranegölen. Enär sökandena till förrättningen och de sammanträdde vid syneförrättningsammansträde den 22 maj 1921 ingången förening med sökandena sig förenat äga en areal av 14.255 hektar, eller mer än hälften av all genom företaget förbättrad mark, förefinnes i detta anseende icke något laga hinder för förrättningens handläggande; ej heller i öfrigt hava synemännen funnit sådant hinder föreligga mot syneförrättningen.

Här föreslagna torrläggningsarbeten böra

ses som sådan vattenavledning, varom stadgas i 2 Kap. av lag om dikning m. m. den 20 juni 1879, vilken lag skall, enligt i vattenlagen av år 1920 intagna bestämmelser, vara tillämplig för här ifrågakommande förrättning.

Företagets omfattning, vattenmängd dimensioner m.

Under synförrättningen har yrkande framställts på uppgrävning av avloppet från Tranegölen, i detta förslag betecknat med A-B, till så stora dimensioner, att de ovanför och omkring gölen befintliga markerna må kunna fullständigt sarsläggas. För detta senare ändamål vore jämväl erforderligt att upptaga såväl avloppsgraven C-D-E genom den norr om gölen befintliga längs sträckta och smala dalgån-gen dels även sidodiket D-F från nyssnämnda avloppsgrav fram till en inom östra delen av området belägen mindre göl. Något yrkande har emellertid icke från intressenterna framkommit på uppgrävning av dessa båda avlopp, varför beräkningar av desamma blifvit vid denna synförrättning verkställda endast i den mån så varit nödvändigt för bestämmande av intressenternas deltagnings skyldighet till företaget.

Nederbärdsområdet till avloppsgraven A-B är relativt obetydligt och omfattar en areal av endast omkring 2.0 kvadratkilometer. Avrinningen vid flöden bör beräknas till 70 sekundliter per km^2 , då den största, i avloppet framrinnande vattenmängden sålunda kommer att uppgå till 0.14 sekundkubikmeter. För avloppet har föreslagits bottenbredd 0.5 m., sidolutning 1:1.5 och bottenlutning 0.5:1.000. Genom bergskärningar skall bottenbredden utgöra 1.2 m., då avloppets sidor må göras lodräta. Den blivande bottenlinjens djup under markytan och avloppets dimensioner i öfrigt vid olika avvägningspunkter framgåsmärkare av profil- och sektionsritningar samt här bifogad grävningstabell. Största vattendjupet vid flöden kam-

mer att uppgå till omkr. 0.45 m., då vattenhastigheten blir omkr. 0.25 m. i sek.

Vid förestående dimensionsberäkningar har Danguillet & Hutters formel för vattnets rörelse i öppna ledningar blivit använd, med friktionskoefficienten antagen till 0.03.

Broar och krummor

Nu befintlig stenkrumma för byväg över nedre delen av utloppsgraven A-B vid punkt 4+80 skall i samband med grävningsarbetet ombyggas enligt med nu uppgjord ritning. Såsom av denna senare framgår, skall krumman erhålla en inre höjd och bredd av 1.2 m; dess längd blir 4.5 m.

För den händelse utloppsgraven C-D-E genom de norr om Tranegöl belägna markerna kommer att framdeles utgrävas enligt de bestämmelser, som däräm här nedan lämnas i detta utlåtande, skall träbran för ägervägen vid 11+50 ombyggas enligt nu uppgjord ritning.

Kostnad.

Kostnaden för schaktnings och sprängningsarbetena har beräknats efter en timproning av 1.25 kr och uppgår för utloppsgraven A-B till 8.500.- kr. För erhållande av riktiga grunder för fördelningen av denna kostnad på intressenterna har dessutom särskild kostnadsberäkning verkställt för utloppen C-D-E och D-F varaf framgår att kostnaden för dessa utlopp belöper sig till resp. 7.320.- och 620.- kronor.

Utförande

För föreskrivna arbeten bära lämpligen utlämnas på entreprenad till lämplig person mot betryggande borgen. De skola vara i sin helhet avslutade senast inom 3 år, efter det sympförrättningen vunnit laga kraft.

Vid arbetets utförande skall iakttagas att de

upptagna jord- eller stenmassorna skola uppläggas på minst 1.0 meters avstånd från avloppets kanter och med sådan lutning, att de icke åter nedrasa i avloppet. Jordvallarna skola dessutom genomskickas för alla tillståndet diken och i öfrigt på de ställen, där de kan vara erforderligt för avledande av ytvatten från angränsande mark.

Ausyring

Sedan arbetena blivit fullbordade, samt om så erfordras under deras utförande, skola desamma, för den händelse någon av intressenterna det påyrkan, inspekteras eller ansynas av i länet fjärrgörande statens landbruksingenjör.

Underhåll

Avloppsgraven skall, sedan den upptagits i enlighet med föreliggande förslag, för framtiden omsorgsfullt underhållas genom regelbundna upprensningar, vilka skola verkställas minst vart 3de år efter avloppets första upptagande. Därvid skola uppkomma vättbildningar och islämningar avlägsnas, samt avloppet återställas till de dimensioner, som nu blivit för desamma föreskrifna.

Kostnaderna för sådana erforderliga underhållsarbeten skola fördelas på intressenterna i företaget enligt samma grunder, som här nedan angivas för fördelningen av kostnaderna för avloppets första uppgrävande.

Underhållet av den i företaget ingående byggnadstrumman må för framtiden åligga vederbörande jordägare eller nuvarande underhållsskyldige.

Ersättningar.

Under synförrättningen har av G. Sundin i Lindersborg yrkande framställts på ersättning för den honom tillhöriga jord, som kommer att bortgå genom avloppets utvidgning samt för de träd o nämnda lägenhets om-

råde, som kommer att förstöras genom arbetet. Vidare har Lundin yrkat, att de jord- och stenmassor, som upptagas ur avloppet i hans mark (sträckan $4+80$ $5+50$) skola på sänkingsintressenternas bekostnad bortköras.

Med anledning härav hava sygemännen på platsen undersökt förhållandena och därvid funnit, att någon utvidgning af det nuvarande avloppet icke kommer att i ifrågavarande sträcka äga rum vid grävningsarbetets utförande i samband med läggning av sidomurar enligt detta förslag. Då sålunda någon jord icke kommer att bortgå för detta ändamål, kan någon ersättning i denna del till Lundin icke ifrågakommas. De av Lundin ösyftade träden hava befunnits utgöras av några alar och björkar, vilka i den mån de stå på avloppets slänter skola nedhuggas vid grävningen. För dessa träd tilldåna sygemännen Lundin en ersättning av 25 kronor att av sänkingsintressenterna utbetalas vid grävningsarbetets påbörjande.

Å ifrågavarande sträcka upptagna jord- eller stenmassor skola, på grund av Lundins därom framställda yrkanden, icke uppläggas på hans mark utan borttransporteras utanför lägenhetens område. Lämplig upplagsplats för ändamålet finnes inom ettstånd af ungefär 50 m; transportkostnaderna hava af sygemännen beräknats till 180:- kronor och äro intagna för ifrågavarande avlopp i kostnadsfördelningslängden.

Förestående kostnader, tillsammans 205 kronor, skola fördelas på intressenterna i företaget enligt samma grunder, som enligt vad här nedan nämnes skola vara gällande för fördelningen af kostnaderna för avloppets första upptagande.

Då öfriga intressenter i företaget hava förklarat sig icke göra anspråk på ersättning för jord, som

åtgör för avloppets utvidgning eller för uppbyggande av jordvallarna längs detsamma, skall sådan ersättning icke beräknas. Ej heller skall ersättning utgivas för uppbyggande av dikesjorden vid framtida rensningar; därest dessa verkställas regelbundet i enlighet med vad ovan nämnts, kommer för öfrigt därav orsakad skada eller intrång icke att bli en nämnvärd omfattning. Såväl vid avloppets första uppbyggande som även vid framtida rensningar skall emellertid iakttagas, att skada på växande gröda må så vidt möjligt undvikas.

Dämnings eller annan åtgärd för vattens innehållande må icke, utan samliga intressenters medgivande göras i avloppet, sedan detsamma upptagits enligt föreliggande förslag.

Uppmätning, måttavvägning och jordvärdering

De marker som beräknas bli förbättrade genom de föreskrivna förslämningsarbeten, hava blivit kartlagda och måttavvägda samt avgränsade i ^(belägen mark utgjord av begränsningskupper på 1,5 meters höjd) plankartan från högre ligger nu radande medelvattnens stånd i avloppet.

Markerna hava sedermera av synemännen värderats såväl i sitt nuvarande vattnensjuka tillstånd som i det skick, vari de beräknas komma efter förslämningsarbetets utförande. Vid bestämmandet av sistnämnda värde har hänsyn uteslutande tagits till markens naturliga godhet och beskaffenhet samt till den avkastning, som den sålunda anses kunna lämna, sedan den blivit fullständigt förslämnad. De därvid erhållna värdena per hektar återfinnas i 15 kolonnen av värderingslängden.

Det nuvarande markvärdet har beräknats med hänsyn till varje åkerfigurs höjdläge i förhållande till medelvattnens stånd i resp. avlopp. Därvid har en graderingskala använts, i vilken värdet av den mark, som är belägen vid samma höjd som nämnda medelvattnens stånd, antagits till 0% av värdet i fullt förslämnat

skick; denna mark anses sålunda nu vara värdelös. Den mark däremot, som är belägen 15 m. över medelvattnenståndet, anses redan vara fullständigt torrlagd och förbättras sålunda icke genom företaget. Dess nuvarande värde utgör sålunda 100% av värdet i fullt torrlagt skick. I förhållande till markernas höjdläge mellan dessa övre och nedre ändpunkter i graderingskalan hava för varje ägofigur procenttal erhållits, och med ledning av dessa har markens värde i nu befintligt skick uträknats. Dessa procenttal och markvärden per hektar hava införts i resp. 16 och 17 kolumnerna av värderingslängden.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet utvisar den förbättring, som erhålles genom torrläggningen, vilket förbättringsvärde per hektar angives i värderingslängdens 18 kolumn.

Sedan markvärdena per hektar erhållits enligt nu angivna grunder, hava i kol 20-25 av värderingslängden uträknats nuvarande och blivande värden samt förbättringsvärdet för den markareal, som varje ägofigur omfattar. Av värderingslängdens sammandrag framgår, att värdet av samtliga marker inom företaget beräknats stiga till 20 634.- kronor efter torrläggningen, medan markens värde i nu befintligt skick uppskattats till 8 197.95 kronor. Genom torrläggningsarbetet, däri jämväl inberäknat uppgrävandet av avloppsgravarna C.D. och D.F. erhålles sålunda ett ökat jordvärde av 12 436.05 kr., vilket belopp med omkring 1 000.- kronor understiger kostnaderna för torrläggningen.

Gräsnadernas fördelning

De omkring Tranegöl och den öster därom befintliga mindre göten samt längs Tranegölsutlopp belägna markerna hava samtliga sådant höjdläge i förhållande till varandra, att de med avseende på åtgärder för östodkommande av bättre

att försläggning böra anses som en samfällighet. Dessa mark-
 ja ber omfatta ågofigurerna 1-104 samt $\frac{1}{2}$ av 109 och be-
 kenännas här avdelning I. För deras försläggning er-
 ler fördras uppgrävning av avloppen A-B, C-D-8 samt D-F
 de övriga marker, belägna i den smala dalgång, som
 av utsträcker sig från Tranegöl i nordlig riktning,
 de benämnas här avdelning II och innefatta ågofigurer-
 na 105-108, $\frac{1}{2}$ av 109 samt 110-158, vilka kunna för-
 släggas i det närmaste oberoende av Tranegölets vatten-
 iat ständ genom uppdragandet av avloppet 8-6

För markerna inom avdelning I har förbät-
 tringsvärdet genom försläggningen beräknats till 9 902.-
 kr. kronor. Försläggningskostnaderna för avdelningen
 uppgå till 9 570.- kr., varav 8 500.- kr. för avloppet
 A-B, 450 kr. för avloppet C-D-8 samt 620 kr. för D-F;
 härtill kommer det belopp av 180.- kr., som här ovan
 finnes upptaget under rubrik "ersättningar", sam-
 manlagda kostnader utgör sålunda 9 750.- kr. och
 är den relativa kostnaden eller kostnaden per för-
 bättringskrona ≈ 1.00 krona.

Förbättringsvärdet inom avdelning II är be-
 räknat till 2 533.77 kr.; kostnaden för avloppet
 8-6 utgör 3 870.- kr.; relativa kostnaden alltså ≈ 1.50 kronor

Om båda avdelningarna skulle sammanfö-
 ras till en samfällighet kanne förbättringsvärdet
 uppgå till 12 436.05 kr. och kostnaden till 13 620.- kr.
 Relativa kostnaden skulle sålunda i detta fall kom-
 ma att utgöra ≈ 1.10 kronor, vilket skulle innebära
 en ökning av kostnaderna för markerna inom
 avdelning I. På grund härav synes det motiverat
 ha att avskilja det övre markområdet såsom en sär-
 skild avdelning utan skyldighet att deltaga i kostna-
 rinderna för det nedre områdets försläggning.

Inom avdelning I skola kostnaderna fördelas
 lika samtliga i avdelningen ingående marker i för-

hållande till deras förbättringsvärde genom torrläggningen. Under syneförrättningen har emellertid endast yrkande framställts på uppgrävning av avloppet A-B. Uppenbarligen vinnas de omkring avloppen C-D-8 och D-F belägna markerna ej fullständig torrläggning, förkändes även dessa avlopp blivit upptagna. Då så ej kan ske, bör deras betalningskyldighet inom avdelningen i motsvarande mån minskas. I frågavarande marker bestå av ågofigurerna 70, 74-104 och $\frac{1}{2}$ av 109 med ett förbättringsvärde genom torrläggningen av 2560:29 kr. eller 25.85% % af hela avdelningens förbättringsvärde. De av avloppet C-D direkt beroende markerna, ågofigurerna 1-69 och 71-73, hava ett förbättringsvärde av 7.341.99 kr. eller 74.144 % av förbättringsvärdet inom avdelningen. Sistnämnda markgrupp skulle sålunda betala 74.144 % av den för avloppen C-D-8 och D-F beräknade kostnaden 1070:- kr., eller 793.34 kr., om dessa båda avlopp bleve upptagna i samband med denna syneförrättning. För den händelse jordägarna vid nämnda avlopp finna med sin fördel förenligt att frändes, utan samband med syneförrättningen upptaga avloppen, hava de alltså att själva erlägga den kostnad, 793.34 kr., som eljest skulle hava påförts den nedre markgruppen. Deras betalningskyldighet till avloppet A-B utgörande 25.85% % av 8500 + 180 kr., eller 2244.30 kr., bör därför minskas med ifrågavarande belopp, 793.34 kr., till 1.450.96 kronor.

Det må emellertid stå vederbörande jordägare fritt att inom en tid av 3 år utöver den för upptagandet av avloppet A-B i detta utlåtande föreskrifna tiden låta uppgräva avloppen C-D-8 och D-F i enlighet med de uppgjorda ritningar, varvid kostnaden för dessa arbeten skola fördelas på samtliga marker inom avdelning I i förhållande till deras genom torrläggningen beräknade för-

är förbättringsvärde.

Med ledning av nu angivna grunder hava i den
h. nu upprättade kostnadsfördelningslängden olika alterna-
tiv blivit införda för avdelningen I, nämligen dels för
de subart avloppet A-B och dels för avloppen A-B, C-D och D-E
av gemensamt, med upptagande av de på varje jordägare
de belöparande repartitionsstaten i % och de med ledning
fr. därav uträknade andelarerna i de beräknade för-
s. läggningskostnaderna. De med framtida underhållet
is. av ifrågakommande avlopp förenade kostnaderna skola
på intressenterna fördelas efter samma grunder, som
h. nu nämnts. Underhållet av byvägsstrumman över avlopp-
et A-B och C-D ska dock även framdeles åligga den eller den,
g. som äro pliktiga att underhålla den nuvarande strumman.

Vad beträffar avdelning II skola jämväl veder-

börande jordägare åga rätt att inom den tid, som o-
n. van nämnts för upptagandet av avloppen C-D och
D-E, låta uppgräva avloppet C-E enligt föreliggande
pt förslag, varvid kostnaderna skola fördelas på i avdel-
i. ningen ingående mark i förhållande till deras för-

bättringsvärde genom förslägningen med de belopp,
de som finnas intagna i nu upprättad kostnadsfördel-
ningslängd för denna avdelning. Framtida underhål-
let av avloppet skall jämväl fördelas enligt samma
n. grunder, dock med undantag för ågovaägsbron vid 1150,
fr. som må underhållas av den eller den, som svara för
sin underhållet av den nuvarande bron.

sed Vad beträffar kostnaderna för denna syneförrättning
och andra för företaget i dess helhet gemensamma kost-
nader, som framdeles kunna ifrågakomma, skola de-
li samma fördelas på samtliga intressenter i företa-
m get i direkt förhållande till det i deras mark beräkna-
rin de förbättringsvärdet genom förslägningen. Efter sam-
en man av dessa förbättringsvärden för varje fastighet
tor hava repartitionsstat i procent blivit införda i kol 28 av

värderings längden. Enligt dessa repartitionsstal, som jämväl återfinnas i kostnadsfördelningslängden, skola ifrågakommande kostnader fördelas. No. synes förräkningskostnaderna komma därvid på varje jordägare de belopp, som i kostnadsfördelningslängden äro angivna.

Företaget i förhållande till det allmänna

Det allmänns rätt beröres så till vida av företaget, att därvid bl.a. avses säkring av sjö. Verderbart tillstånd till arbetets utförande skall därför sökas hos Hovungens Befallningshavande i länet innan arbetet påbörjas.

Därest företaget utföres i överensstämmelse med här framlagt förslag, synes det samma icke komma att inverka menligt i något av de avseenden, som anförmäles i 3 § av Huvgl. Huvgårdens den 31 december 1879 rörande vissa villkor för erhållande av tillstånd från det allmänns sida till vattenavledning m. m.

Brevik den 22 mars 1921

På tjänstens vägnar

Olof Fredholm

Statens landbruksingenjör

G. A. Gustavsson O. E. Johansson

Biträdande godemän.

Yostuads fördelnings längd

för föreläggning av vattenens juha marker tillhörande Brevik och Verslund i Vena socken av Skåne län, uppmätt vid laga synförrättning åren 1920-1921.

Littera i planboken	Herrens namn och ägare	Ägarens nr.	Fördelning I										Fördelning II					Laga synförrättningen		
			Fördelning I					Fördelning II					Fördelning II					Laga synförrättningen		
			Fördelning I					Fördelning II					Fördelning II					Laga synförrättningen		
			Fördelning I					Fördelning II					Fördelning II					Laga synförrättningen		
			Förbättrings värde genom föreläggning	Reparationskostnad	Yostuad	Förbättrings värde genom föreläggning	Reparationskostnad	Yostuad	Förbättrings värde genom föreläggning	Reparationskostnad	Yostuad	Förbättrings värde genom föreläggning	Reparationskostnad	Yostuad	Förbättrings värde genom föreläggning	Reparationskostnad	Yostuad			
			Markens are	%	Markens are	Markens are	%	Markens are	Markens are	%	Markens are	Markens are	%	Markens are	Markens are	%	Markens are			
Brevik																				
A	3/16 mbl. H. Nilsson	1-32	3.280	65	37.214	3.230	17	3.280	65	33.130	3.230	17	-	-	-	-	-	26.380	104	70
B	3/32 " J. P. Zeylan	33-60	3.282	18	37.230	3.231	58	3.282	08	33.144	3.231	65	-	-	-	-	-	26.392	104	75
D1	3/32 H. Nilsson storkhus	62-69	779	26	8.840	7.67	32	2.116	10	21.369	2.083	48	-	-	-	-	-			
D1	" " " "	70-75	1.336	74	8.727	7.57	51						-	-	-	-	-	17.015	67	53
Aa	3/16 H. Nilsson	92-104	1.223	55	7.989	693	45	1.223	55	12.357	1.204	80	-	-	-	-	-	16.336	64	84
Aa	" " "	105-109	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	807	95	3.887	1.234	03			
D2	3/32 H. Nilsson storkhus	110-114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.103	11	43.356	1.684	84	8.870	35	21
Verslund																				
E	10/20 mbl. Hanna Johanssons storkhus	134-158	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	622	71	24.577	957	13	5.007	19	88
Summa																				
			9.902	28	100.000	8.680	00	9.902	28	100.000	9.750	00	2.533	77	100.000	3.870	00	100.000	396	91

Brevik den 22 mars 1921
H. Kjærstams vägnar

Olof Fredholm
Staten landbruksingenjör G. H. Gustafsson O. L. Johansson
Biträdande godsmän.